# Lausunto: HE 128/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansaneläkelain muuttamisesta

Pidämme hallituksen esityksen sisältöä pääsoisin kannatettavana. Toteutuessaan lakiesitys yhtenäistää käytäntöjä Suomen EU-naapurivaltioiden kanssa. Tällä hetkellähän Ruotsissa Suomen kansaneläkkeeseen rinnastettava takuueläke ja Virossa kansaneläke rinnastetaan sosiaaliturva-asetuksen mukaisesti vähimmäisetuudeksi, jolloin maksatus on sidottu asumiseen kyseisessä maassa. Kansaneläke onkin nähtävä ensisijaisesti työeläkettä täydentävänä lisäturvana ihmisille, joille syystä tai toisesta työ- ja/tai yrittäjäeläkekertymä on jäänyt pieneksi. Suurin osa Suomen ulkomaille maksamista kansaneläkkeistä maksetaan Ruotsiin ja Viroon (yli 80 % henkilöluvun mukaan). Myös vastavuoroisuuden kannalta on luonnollista, että Suomi toimii samalla tavalla kuin Ruotsi ja Viro. Ruotsi ja Viro eivät maksa niille henkilöille kansaneläkettä, jotka asuvat Suomessa, mutta jotka Ruotsissa tai Virossa asuessaan olisivat oikeutettuja paikalliseen kansaneläkkeeseen.

Esityksessä on todettu, myös se, että kansaneläkkeen maksaja (Suomen valtio) ei kaikissa tapauksissa tiedä tai ei ole selvittänyt, mitä muita mahdollisia eläketuloja ulkomailla asuvalla kansaneläkkeen saajalla on muista EU-maista.

Hallituksen esityksen mukaan lain astuessa voimaan (1.1.2025) kansaneläkkeen maksatus ulkomaille lakkaa heti. Ehdotimme aikaisemmassa lausunnossamme kahden vuoden siirtymäaikaa tällä hetkellä ulkomaille maksettaviin kansaneläkkeisiin, jotta henkilö voi tarvittaessa valmistella paluuta Suomeen tai muutoin varautua ja sopeutua tulotason pienenemiseen nykyisessä kotimaassaan. Ehdotamme myös, että siirtymäaikana (1.1.2025 – 31.12.2026) myönnettäviä uusia kansaneläkkeitä ei maksettaisi ulkomaille muuttaville tai myöntöhetkellä ulkomailla pysyvästi jo asuville.

Helsingissä 15.11.2024

Maarit Kuikka
Toiminnanjohtaja
Kansallinen senioriliitto ry